

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe jum. an . . . 12 "
Pe o lună . . . 2 "

Nr. de Duminecă
Pe un an . . . 4 Cor.
Pe jum. an . . . 2 "
Pe o lună . . . 1 "

Nr. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscrisurile nu se în-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Anul XII.

NUMĂR POPORAL

Nr. 43.

Puterea credinței.

(R. S.) O spunem cu durere: printre români, în foarte multe părți avem rătăciți cari s'au lăpădat de biserica mamă și ridicânduși casă de rugăciuni deosebită, caută să slăbească temelia credinței noastre străbune. La noi în Arad, în satele de prin prejur, serile, așa zișii pocăiți se adună și îndemnându-se unul pe altul jură să mărească turma rătăciților și în pornirea lor oarbă nu văd că departe de a umbla pe căile Domnului, nu fac decât să zăpăcească pe cei slabi la judecată.

Avem însă o mare mângăiere: cei mai mulți dintre preoții noștri, văzând primejdia și dându-și seamă de răul ce însoțește rătăcirea, luptă din răsputeri, pe de o parte pentru a opri destrămarea, pe de altă parte pentru a reduce la staul oile pierdute. O pildă, singură în felul ei, ni-se aduce la cunoștință din Covăsânț. Un țaran cu numele Nicolae Tudor, părăsise de 5 ani legea străbună. Nimeni nu l-a putut îndupleca să treacă pela biserica unde s'a botezat măcar în sărbători mari, ci botezându-se la pocăiți, rupsesse orice legătură cu vechea sa biserică. D-zeu la pus, într'astea la grea încercare: mai zilele trecute i-a murit adică un fiu în cea mai frumoasă vârstă. Durerea îi eră sfâșietoare. Alergă după mângăiere, ca rătăcitul din pustiu după apă. Și a găsit în cele din urmă această mângăiere, tot la sânul maicei biserici. A venit la vechiul său

preot și cu lacrimi în ochi l-a rugat să prohodască pe adormitul în Domnul. Și el care nu mai voia să știe de cruce, nici de icoane sfinte, când a sosit clipa despărțirii, tremurând s'a apropiat de sicriul în care-și îngropa nădejdea bătrâneței, și cu amândouă mâinile a prins crucea de pe sicriu și a sărutat-o plin de sfântă pocăință, simțindu-se par'că mai ușurat în suflet și întărit întru a putea răbdă cruda pierdere... La nouă zile a făcut, după obiceiul creștinesc, pomană, chemând și pe părintele preot, dând astfel acestuia prilej să recâștige bisericii un fiu pierdut, iar frunțașei comune dând pildă să vadă toți ce însemnează adevărata biserică și dreapta credință.

Cele întâmplate în Covăsânț, ar trebui să slujească multora de învățătură. Întâiu de toate ar trebui să se pătrundă țărani ajunși în rătăcire. Să se gândească anume, că dupăcum e un singur Dumnezeu, și noi o singură biserică trebuie să avem și cine se rupe dela tulpină, merit este să ajungă în bătaia vânturilor și să se piardă.

Noi așa judecăm lucrurile: nu poate avea nimeni cuvânt a se desface de biserică străbună. Credem, că a putut și vr'un slujitor al altarului să facă nedreptate ori să supere pe vr'un credincios. Asta nu însemnează însă ca acel credincios din supărare pentru preot să se lapede de cruce.

Om e și preotul, poate greși. Dar oare sunt fără greșeli așa zișii »predicatori« pocăiți? Și când biserica noastră strămoșească a oprit pe vre-un creștin să creadă în evan-

ghelie, să aibă părere de rău pentru păcatele săvârșite, să fie cu inima deschisă și bine să facă de aproapei? Dar tocmai dimpotrivă: temelia pe care e ridicată biserica noastră sunt învățăturile lui Hristos, propagate toate cu graiu viu și la înțelesul tuturor!

Părăsirea acestei biserici nu-i dar de cât o rătăcire, de care trebuie să se ferească oricare român bun și creștin adevărat.

Nu-i mai puțin adevărat și aceea, că fiecare preot român trebuie să-și dea o deosebită silință întru a ține strânși pe toți credincioșii în jurul dreptei credințe, ceace se va putea, dacă în Dumineci și sărbători vor predică stăruitor cuvintele Domnului...

Am vorbit și cu țărani și cu preoți; convingerea ce am câștigat este, că unde preotul nu se mărginește numai la desăvârșirea celor cuprinse în cărți, la rânduieli de tipic ci își pune în cumpănă și căldura cuvântărilor, la toate prilejurile, acolo pocăiții rămân niște răsleți, de care rade satul întreg. Și nimic mai mult, ca pilda dela Covăsânț nu ne arată ce se poate ajunge prin răbdare părintească și prin puterea cuvântului.

Iată și învățătura ce poate trage preoțimea din pilda susarătă.

Iar grijă să avem cu toții de această parte a vieții noastre ca popor, pentru că nici un neam pe lume nu este mai strâns legat cu biserica sa națională, de cum suntem și trebuie să fim noi. La noi românii slăbirea bisericii însemnează slăbirea națio-

FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA«.

Edmondo De Amicis.

I N I M A.

O medalie bine dată.

Sâmbătă, 4 Februarie.

Azi dimineață, ca să dea medalia, a venit revizorul școlar, un domn cu barba albă și îmbrăcat în negru. Pașin mai înainte de isprăvitul lecției, a intrat în clasă împreună cu directorul, și s'a așezat lângă profesor. A ascultat o mulțime de băieți, apoi a dat prima medalie lui Precossi, și mai înainte de a da pe a doua, stete puțin de vorbă cu directorul și cu profesorul vorbindu-și la șoapte.

Toți se întrebau: cui va da a doua medalie? Revizorul zise cu glas tare:

— În săptămâna aceasta, a doua medalie o merită elevul Pietro Precossi pentru învățatură, caligrafie, purtare bună, pentru tot.

Toți ne nitarăm la Precossi, și se vede că tuturor le părea bine. Precossi se sculă în sus zăpăcit de nu știa pe ce lume eră.

— Vino aproape; îi zise revizorul.

Precossi ieși din bancă și se duse lângă catedră. Revizorul se uită lung și cu băgare de seamă la chipul lui ca de ceară, la corpul lui slab și vîrt ca într'un sac în hainele largi, la ochii lui buni și triști, cari ocoleau pe ai săi dar în cari se ghicea un șir de suferințe; apoi îi zise cu glas blând, prinzându-i medalia pe piept:

— Precossi, îți dau medalia. Nimeni nu o me-

rită mai bine decât tine. Nu o dau numai bunăvoinței și inteligenței tale, dar o dau și inimei tale, o dau curajului tău, caracterului tău de copil bun și cuminte. Nu este așa, adăogă uitându-se la noi, că o merită și pentru acestea?

— Da, da, răspuseră toți într'un glas.

Precossi făcu din cap așa, ca și cum ar fi vrut să înghiță ceva, și se uită în bănci cu o privire dulce, dulce și plină de mulțumire.

— Du-te la loc, dragul meu, îi zise revizorul, și Dumnezeu să te ajute.

Eră ora de ieșire. Clasa noastră ieși naintea celorlalte. De-abea ieșiți pe ușe, pe cine vedem în sală? Pe tatăl lui Precossi, galben ca totdeauna, cu fața turbure, cu părul pe ochi, cu șapca într-o parte, clătînându-se pe picioare. Profesorul îl văzu cel dintâi și repede spuse ceva la ureche revizorului, aceasta căută pe Precossi, îl luă de mână și-l duse în fața tatălui său.

— D-ta ești tatăl băiatului acesta, nu este așa? îl întrebă Revizorul cu vorba veselă, ca și cum ar fi fost prieteni. Și fără să mai aștepte răspunsul lui, zise repede: Te felicit! Băiatul d-tate a luat medalia a doua, este al doilea din cincizeci și patru de școlari. A meritat-o pentru compoziție, aritmetică, pentru toate. Băiatul este deștept și învață așa că o s'ajungă departe; toți țin la el și-l iubesc. D-ta poți să fii mândru că ești tatăl lui, te asigur.

Fierarul, care ascultase cu gura căscată, se uită la revizor, apoi la director, apoi la fiul său, care-i sta în față tremurând și cu ochii în jos. Și ca și cum atunci, pentru prima dată și-ar fi adus aminte și ar fi priceput cât a făcut să suferă copilul său, se schimbă la față, se făcu roșu, apoi galben, iar pe chipul lui i-se citea mirarea,

apoi durerea, apoi o milă și apucând capul băiatului, îl strânse la piept. Noi toți, trecurăm pe lângă ei, ieșind din clasă, eu îl poftii să vie jos la noi cu Garrone și cu Crossi, alții îl salutau, alții îl mângăiau, alții îi atingeau cu degetul medalia, în sfârșit, toți îi ziseră câte ceva. Iar tatăl său se uită proteste, ținând mereu strâns la piept, copilul ce suspină.

Gânduri bune.

Duminecă, 5 Februarie.

Medalia lui Precossi m'a pus pe gânduri! Până acuma eu n'am luat nici una. De cât-va timp nu mai învăț ca mai înainte și profesorul este nemulțumit, și tata și mama sunt nemulțumiți, și nici eu nu sunt mulțumit. Altă-dată, când învățam mai bine, cu ce bucurie alergam la jucăriile mele și cu câtă veselie mă jucam; acum de când numai învăț, nici jocul nu-mi mai place. Nici la masă, cu ai mei, nu mă mai așez cu mulțumirea de altă-dată. Mi-se pare că am o umbră în suflet, un glas ce-mi zice în inimă: rău, rău faci.

Seara văd cum trec prin piață băieții ce se întorc dela lucru împreună cu lucrătorii, toți obosiți dar veseli, întinzând pasul nerăbdători să ajungă mai repede acasă la masă, și toți vorbesc tare, rid, se bat pe spate cu mâinile lor negre de cărbune sau albe de var; și mă gândesc că au lucrat din zori până acum; și împreună cu ei au lucrat și copiii ceia, au stat toată ziua pe vîrfal caselor, sau înaintea cuptoarelor, sau între mașini, sau în apă, nemâncând decât o bucată de pâine și mi-e rușine când mă gândesc că eu, în tot timpul acesta d'abia am smângălit patru pagini, și acestea în silă.

nală și știm din viața de toate zilele, că cei ce s'au desfăcut de biserică, ușor pot fi cumpeniți a săvârși și păcate naționale: a merge cu străinii, a rămâne nepăsători la durerile națiunii, a nu înțelege datorile naționale.

Iată de ce ne-am simțit îndemnați să dăm însemnătate pildel dela Covăsânt și să rugăm pe toți prietenii a ne face cunoscut ceea ce se întâmplă cu pocăiții, ca din pildele date să ne luminăm cu toții și fiecare să ne putem da seamă de datorințele ce ne incumbă.

Criza cabinetului austriac. Comisia executivă a cehilor tineri și a agrarilor va ține azi la Praga o ședință, la care sunt invitați și miniștrii cehi, Fiedler și Prazek. În cercurile politice din Praga se afirmă că partidele cehesti nu vor sparge coaliția, dacă prim-ministrul Beck va mai feri cehilor încă un portofoliu ministerial, așa ca astfel toate trei partidele cehesti să aibă câte un reprezentant în cabinet. Ziarul »Narodny Listy« spune că baronul de Beck va înființa un nou minister în acest scop.

Fuziunea. În clubul kossuthiștilor s'a încins așară o patriotică sporovălală în jurul fuziunii. S'a accentuat dorința ca fuzionarea cu constituționalii să se infiripe în interesul băncii independente ungare, încă înainte de votarea reformei electorale. Ministrul Kossuth a declarat că partidul kossuthist nu va părăsi nicicând dezderatul băncii independente.

Declarația dlui Kossuth sună a amenințare. Pe semne s'a înglodat iarăși carul cu reformele electorale. Kossuthiștii vor să presioneze, dar de amenințările lor nu se mai sperie nimeni.

Mac și alcool.

II.

Inchinat cu dragoste unchiului meu dr. Aurel Novac.

La noi iubitorii însuflețiți de oameni numai în vremea din urmă au pornit mișcare antialcoolică. Inceț, trăgănat urmăm și noi străinătatea, pe când statul și societatea cu

Ah, nu sunt mulțumit, dar de loc. Văd prea bine că tata ie supărat și că ar vrea să-mi zică dar îi pare rău și mai așteaptă. Dragă tată, tu care muncești atât! Tot ce văd în casă este al tău, pe tot ce pui mâna, tot ce mănânc, tot ce îmbrac, tot ce învăț, cu tot ce mă joc, totul este fructul muncii tale, și eu nu muncesc. Toate acestea te-au costat gânduri, economie, supărări, oboseli, și eu nu mă obosesc. Nu, nu e bine așa, vreau ca începând de azi să mă pui pe învățatură ca Stardi, cu pumnii strinși, cu brâncile pe carte, vreau să nu mă prinză somnul seara, vreau să mă scol de dimineață, vreau să-mi bat capul, să-mi gonese lenea, să-mi trudească mintea, dar să isprăvesc odată cu viața asta fără rost, care mă face trist și îngândurat. La lucru, la muncă, cu toată inima, cu tot gândul. La lucru, căci lucrul îmi va face somnul dulce, mâncarea veselă, jocurile plăcute; la lucru, căci lucrul îmi va da iarăși surisul cel bun al profesorului meu, și sărutarea binecuvântată a tatălui meu.

Trenul.

Vineri, 10 Februarie.

Ieri a venit la noi Precossi și Garrone. Eu cred, că dacă ar fi fost copii de principii, nu ar fi fost primiți mai bine. Garrone venea pentru

puteri unite, ar trebui să stârpească cât mai curând această otravă nimicitoare. Cărciumile noastre Dumineca sunt sgomotoase de gălăgia oamenilor beți, și cearta neînfrănată adesea se preface în bătae sângeroasă. Muncitorul, după lucrul lui de zelotă își duce în cărciumă bănișorii lui câștigați cu sudoarea feței lui, și sdrențos, cu capul amețit, se'ntoarce în cercul familiei lui flămânzite.

Spitalele, și casele noastre de nebuni sunt pline de schilozi trupești și sufletești ai alcoolului; iar pe străzi sunt mulțimi de cerșitori prăpădiți, cari își duc în cărciumă și bănișorii căpătați de milă.

Cum e viața familiară a oamenilor, cari gem în jugul beției, și-o poate inchipui oricine; dar cum sunt copii părinților bețivi, aceasta afară de medici, o știm noi învățătorii mai bine. Medicii explică că între copii părinților alcoolici în rîndul prim de aceea e mortalitatea mai mare, căci corpul lor șubred nu are destulă putere ca să învingă boalele omorătoare ale copiilor, față de cari ei au mai mare înclinare.

În urma moștenirii dela părinți simțul lor moral se tîmpește sau se paralizază cu totul și din cauza aceasta ei daucel mai mare contingent al criminalilor, al tuberculoșilor (ofticoșilor) și al copiilor crețini.

Noi învățătorii de multe-ori constatăm cu desperare că în câte o clasă se adună cu grămada copii greoi la cap. Sub împrejurări normale numai o mică parte a clasei sunt de o inteligență deosebită, cei mai mulți sunt mediocri și cam a treia parte din clasă, în cazuri mai bune a patra parte sau a cincea parte, e de-o inteligență mai slabă ca mijlocie.

Se întâmplă însă că majoritatea clasei și adeseori toți copiii sunt mărginiți într'un anumit înțeles și în asemenea împrejurări învățătorul are o muncă omoritoare de nervi, pentru ca să poată aduce un rezultat cât de mic. Învățătorul are trebuință pe lângă bunătate sufletească, răbdare și perseverență, de un fizic întărit, pentru ca să poată su-

prima dată la noi, mai târziu pentru că este puțin cam ursuz cu lumea străină și apoi pentru că-i e rușine că este așa mare și nu este decât în a treia.

Când au sunat, toți ne-am dus să deschidem ușa. Crossi nu a venit, pentru că a sosit tatăl său din America. Mama a sărutat pe Precossi, tata îi prezentă pe Garrone zicând:

— Vezi băiatul acesta? Nu este numai de inimă, dar are și suflet nobil și cinstit.

Garrone își plecă capul și rise pe fație, la mine. Precossi avea medalia de piept și era vesel că tatăl său se apucase de lucru, și de cinci zile nu mai bea, îi zice să stea mereu cu el în fierărie și pare un altul.

Au început să ne jucăm. Eu le arătai toate lucrurile ce aveam; Precossi rămase minunat văzându-mi trenul, cu mașina ce umblă singură după ce se întoarce cu cheia. Nu mai văzuse nici odată așa ceva și se uită cu ochii mari la vagoanele mitite, roșii și galbene. Eu îi dădai cheia, ca să se joace; el în genunchi și nu mai ridică capul. Nici odată nu l-am văzut așa de mulțumit; zicea mereu »iartă-mă, iartă-mă« la orice vorbă, dându-ne la o parte cu mâinile, ca să nu împiedecăm mașina; apoi luă vagoanele și se așeză cu atâta băgare de seamă, ca și cum ar fi fost de sticlă, îi era frică să nu le aburească

porlă un asemenea an fără să se prăpădească.

Zău învățătorul săvârșește un lucru așa de greu în asemenea cazuri, ca lucrătorul de mine, care se luptă în adâncimile pământului cu pământul, focul și apa, până poate să aducă la suprafață o mică peatră scumpă, și învățătorul trebuie să se lupte contra orbirei minții și a simțurilor copiilor.

Schilodirea sufletească are o mulțime de grade pe cari le găsim în sufletul acestor copii născuți din părinți alcoolici.

Iată câteva pilde cunoscute în general: 1. Idiotul liniștit și leneș, adormit, cu purtare bună. Ani întregi repetă aceeași clasă, dormitând, blând, până când învățătorul — cu considerație la bunătatea și etatea lui — îl trece mai departe din milă. 2. Incăpăținatul prost, care e atent, învață, și bobisează, totdeauna se cere să răspundă dar le încurcă toate; răspunsurile sunt mai mult fără înțeles, zăpăcite. Părinții astorfel de copii îndărătnici după examenele de încheiere au obiceiul a zice ofențați: mă rog de ce ai trântit pe copilul meu, căci învață mereu? 3. Idiotul nepăsător, care merge silit la școală, unde nu-l interesează nimic. Dacă-l roagă, dacă-l ceartă, lui i-e tot una, nu învață, nu e atent și nu reacționează nici la gingășie nici la severitate. 4. Idiotul înrăutățit, groaza clasei, la învățatură e cel din urmă, în răutăți e primul. Uneori tradează înclinări surprinzător de rele și uneori în etatea cea mai fragedă ajunge în prăpastia degenerării. 5. Idiotul absolut, necopt, cu defect la vorbă, care e mai mult pentru institutul de idioți.

E o tortură să privești în fețele acestea blegi, fără expresie și veștede, aceste vițe mici de om stărpitate cari numai vegetează. Câte corpuri și suflete bolnave, câtă viață fără țintă! Ușii se târesc prin viață, mai mult numai ca să-și sporească specia lor șubredă, iar alții ajungând în prăpastia degenerării, se prăpădesc de timpuriu. Și acești nenorociți au să mulțumească numai părinților toată ațurisenia lor, se înțelege că ei apoi măresc răul.

cu răsuflarea, le ștergea și se uită la el pe o parte și pe alta, rîzând singur. Noi toți, în picioare, ne uitam la el; ne uitam la acel gât subțire, la urechile lui delicate pe cari odată le-am văzut sângerate, la haina lui largă, cu mânecile suflete, din cari ieșiau două brațe de bolnav, cari de atâtea ori s'au ridicat în sus, ca să apere obrazii de levituri... Oh, în minutul acela i-aș fi aruncat la picioare toate jucăriile mele, toate cărțile mele; mi-aș fi smuls dela gură ultima bucată de pâine ca s'o dau lui, i-aș fi dat hainele mele, m'aș fi pus în genunchi să-i sărut mâna.

Mă gândii atunci: ar trebui să-i dau cel puțin trenul, dar trebuie să cer voie tatei. În acel minut, simții că cineva îmi pune în palmă o hârtie; mă nit: era scris de tata cu creionul: *Lui Precossi îi place trenul tău. El nu are jucării. Inimă nu-ți zice nimic?*

Numai decât, luai în amândouă mâinile mașina și vagoanele și i le dădai în brațe, zicându-i: la-le tu.

Precossi se uită fără să priceapă.

— Ți-le dau ție, ți-le dăruiesc.

Atunci el se uită zăpăcit la tata și la mama și mă întrebă:

— Pentru ce?

Tata zise atunci:

BÉTAY și BENEDEK,
ateller artistic pentru obiecte bisericesti
BUDAPEST, IV. Váci-utca 39.

Mare magazin de tot felul de haine bisericesti, prapori, potire, feșnice de altar, lustru, cruci și tot felul de obiecte pentru montarea bisericelor. — Catalog de prețuri și modele trimitem cu plăcere.
În atelierul nostru de sculptură se fac: iconostase complete, altare, tabernacule, amvoane, icoane per-tative. — Pictare de iconostase și icoane sfinte, pictare de biserică. — Planuri, catalog de prețuri trimitem cu plăcere.
Pe omul nostru expert îl trimitem fără taxă la fața locului, pentru primirea lucrului.

Zău nu fiecare părinte merită cea mai mare binecuvântare a cerului, copilul, care mai mult e chemat ca să continue viața noastră într-o ediție corectată și mai perfectă. Copilul sănătos, inteligent, bun, ne înfrumusețează viața, căreia îi dă o țință, așadară pentru bucuria noastră, pentru fericirea copilului și în interesul înaintării omenimei e datoră noastră să educăm copilul pentru o viață morală și activă. Să deprindem copilul la bunătate. Cum să nască urmași sănătoși, cum să crească din ei oameni treji și iubitori de lucru. Părintele alcoolic, mai adese-ori el însuși își deprinde copilul la această beutură otrăvitoare! De sute de ori e mai păcătoasă mâna părintească, care dă otrava copilului cu mâna lui proprie.

Din România.

Direcția generală a serviciului sanitar a fost informată că epidemia de holeră din Petersburg și toate părțile bătute din Rusia s'a potolit foarte mult.

Cazurile de holeră constatate au scăzut în mod foarte simțitor.

La Odessa nu s'a mai declarat nici un caz nou de trei săptămâni.

— Moartea unui gazetar român. Se anunță din București: ieri noapte a încetat din viață la locuința sa din strada Ecoul ziaristului Ioan I. Costescu, fost mult timp în redacția ziarului »Epoca« și membru al »Sindicatului ziaristilor«. O fire din cale afară muncitoare, Ioan Costescu, care era și licențiat în drept, a plecat acum cât va timp la Paris ca să-și ia doctoratul în științele economice. Atins de o boală, care nu crușă, nefericitul tânăr se reîntoarce în țară, unde căzu greu bolnav. El dispăre lăsând unanime regrete printre toți.

Tribunalul de Tulcea a judecat luni procesul intentat bulgarilor Nedelcu Ivan Ganceff și St. Staneff, cari au rupt și insultat drapelul românesc, acum două luni.

Tribunalul a condamnat pe cei doi bulgari la 5 luni închisoare.

Acuzații au făcut apel.

— Ți-le dăruiește Enrico pentru că este amicul tău, pentru că te iubește... pentru a sărbători medalia ta.

Precossi întrebă cu frică:

— Pot să le iau... la mine acasă?

— Negreșit! răspuserăm toți.

Sta în ușe și nu îndrăznește să plece.

Eră fericit. Zicea »iartă-mă« iar gura-i tremură și ridea. Garroni îi ajută să-și înfășoare trenul în batistă.

— Să vii să vezi fierăria și pe tata cum lucrează, îmi zise Precossi. O să-ți dau cuie.

Mama puse la cheitoarea hainei lui Garrone un buchetel, ca să-l ducă mamei lui. Garrone răspunse cu glasul lui gros: — Grazie — fără să-și ridice capul, dar în ochi îi lucea toată bunătatea și noblețea de suflet.

Mândrie.

Sâmbătă, 11 Februarie.

Și când te gândești la Carlo Nobis care își scutură mânica ori de câte ori Precossi îl atinge trecând! Carlo Nobis este mândria în picioare, pentru că tatăl său este tare bogat. Dar și tatăl lui Derossi e bogat! Carlo Nobis ar vrea să aibă o bancă singură a lui, îi e tot teamă că ceilalți să nu-l murdărească, se uită la toți de sus, și pe

Lupta pentru votul universal.

Grandioasa desfășurare a mișcării românești.

Adunare la Sân Miclăușul-mare.

Alegătorii și poporul din cercurile electorale Sân-Miclăușul-mare (Nagysztriklós) și Lovrin să convoacă la o adunare populară, care se va ținea Duminică în 26 Octomvrie (8 Noemvrie 1908) la orele 11 înainte de amiază în Sân-Miclăușul-mare pe piața dinaintea hotelului I. Farea »Hungaria« și la care vor lua parte și deputații naționaliști. Ordinea de zi: 1. Deschiderea și constituirea adunării 2. Desbatere asupra situației politice și a votului universal egal și secret. 3. Proiect de rezoluție și hotărâre asupra lor. 4. Închiderea adunării.

Sân-Miclăușul-mare la 30 Octomvrie 1908.

Terentie Oprean, paroh în Ciănadul-sârbesc, Pavel Fumor, Ioan Stana, paroh în Sarafla, Vasile Pop, Simeon Matei, Floria Birău, Crăciun Sustrean, Mihai Nicolin, Dr. Nestor Oprean, Isaac Oarășlă, Ioan Popovici, paroh în Sân-Miclăușul-mare, Stefan Comloșan, George Dogariu, Nicolae Pesăcan, Dr. Ioan Demian, Silviu Bichicean, paroh în Nereu, Eremie Fumor, Silviu Mezin, Lazar Mihai, George Oprean, Pavel Mezin, Eremie Mezin, George Stefan și Ioan Albu.

Adunare în Glod (Sóosmező).

Convoacă prin aceasta pe toți cetățenii din Glod și jur la o adunare populară care se va ținea Duminică în 8 Noemvrie st. n. 1908 în comuna Glod, sub cerul liber, la orele 11 înainte de amiază.

Adunarea va decurge în ordinea următoare:

1. Deschiderea. 2. Constituirea. 3. Ce pozițiuni ia adunarea în chestiunea votului universal? 4. Propuneri. 5. Închiderea adunării.

Glod, la 3 Noemvrie 1908.

Dr. Teodor Mihali, Dr. Clemente Barbul, Ioan Barbul, Emil Moreșian, Aurel Biltin, Vasiliu Hossu, Grigore Lazăr.

Adunări în Răcășdia și Ticvaniul-mare.

Duminică, la 8 Noemvrie st. n. a. c. ținem adunare populară la care să veniți cu mic cu mare, în Răcășdia, la ceasul 10 din zi, în cu tea biserică, iar în Ticvaniul-mare după ameză la 3½ ore înaintea școlii. La ambe aceste adunări vor participa Coriolan Brediceanu, Dr. Aurel Novacu eventual și alți deputați de ai noștri.

Ordinea de zi: 1. Deschiderea și constituirea. 2. Darea de seamă a deputatului cercului. 3. Situația politică. 4. Votul universal. 5. Propuneri și hotărâri. Teodor Panciovan preot, Iertof, Dr. Vasile Meșter avocat, Sasca, Dr. Alexandru Coca avocat, Sasca, Dr. Iuliu Tămășiei avocat, Biserica-albă, Sofronie Avramescu preot, Nicolin, Emilian Novacovici învățător penzionat, Răcășdia, Cornel Panciovan preot, Iertos, Simeon Luca preot, Iladia, Iosif Ania, Iladia, Iuliu Roșu proprietar, Vrani, Nicolae Balmez preot, Vrani, Paun Atnagia proprietar, Vrani, Dr. Cheorghe Zăria, candidat de avocat, Sasca, Aurel Cigăreanu casier, Sasca, Ion Lăpădat proprietar, Ciuchici, Virgil Țapu comerciant, Iam, Cheorghe Simu preot, Petrilova, Alexandru P. Popovici protopop, Oravița, Victor Porușu protopop, Oravița-omână, Dr. Lud. Méhes medic-major în p., Oravița, Dr. Cheorghe Anca avocat, Oravița, Dr. Petru Corneanu avocat, Oravița, Dr. Mihai Gropșianu avocat, Oravița, Dr. Liviu Cigăreanu avocat, Oravița, Dr. Petru Stoina candidat de avocat, Oravița, Nicolae Turia candidat de avocat, Oravița, Emil Persecă candidat de avocat, Oravița, Vasile Mărgineanu funcționar, Oravița, Ion Perianu șef-contabil, Oravița, I. E. Țieranu librar, Oravița, Alexa Perianu crotlor, Oravița.

Adunările din Bihor.

Afară de cele anunțate în numărul nostru de ieri s'au mai ținut în Bihor adunări la Berechiu, Sân-miclăuș, Nogiond și Roih, reușind toate strălucit. Oratori la acestea adunări au fost dd. Dr. A. Lazar, Dr. N. Zigre și Dr. Ion Bana. S'au trimis telegrama M. Sale, cerându-se refuzarea proiectelor guvernului.

Adunarea dela Nădlac.

— Raport telegrafic. —

Adunarea ținută azi în frunța comună Nădlac reușit splendid. Poporul în număr de peste 2000. Insufletețirea mare. A vorbit deputatul Dr. Ștefan C. Pop. S'a trimis telegramă Majestății Sale și s'a votat aderență clubului naționalist.

Adunarea populară din Ileanda-mare.

— Raport special. —

Duminică în 1 Noemvrie st. n. s'a ținut o grandioasă adunare populară în Ileanda-Mare. În prezența alor peste 1000 alegători convocatorul adunării, bravul avocat dl. Dr. Victor Pop, aducând la cunoștința adunării însemnătatea și scopul adunării deschide adunarea. În scopul constituției propune de președinte al adunării pe dl. Ioan Pocol, preot, iar de notar pe dl. Ioan Moldovan, cand. de avocat pe cari adunarea îi aclamase cu unanimitate.

— O să spui tati.

Atunci profesorul se supără:

— Tatăl tău o să-ți spuie că nu ai dreptate, cum a mai făcut și altădată. Și la urma urmei, în școală numai profesorul are drept să judece și să pedepsească.

Apoi adăugă cu blândețe:

— Nobis, schimbă-te, fă-te bun și politicos cu colegii tăi. Uite, printre voi sunt copii de lucrători și copii de boieri, bogați și săraci și toți se iubesc ca niște frați ce sunteți. De ce nu faci și tu ca ei? E așa de lesne să te faci iubit de toți, și ce mulțumit ai fi atunci... Ce zici, Nobis?

Nobis, care ascultase cu surâsul lui trușă, răspunse rece:

— Nimic, domnule.

— Sezi jos, zise profesorul. Te plâng, ești un băiat fără inimă.

Credeam că se isprăvise, când »zidarul«, care stă în banca întâi, își întoarse fața lui rotundă spre Nobis care stă în cea din urmă și-i făcu »ca iepurille« dar așa de frumos și așa de hazliu, că toată clasa pufni de râs. Profesorul îl iertă, dar fu silit să-și pule o mână la gură, ca să-și ascunză râsul. Râse și Nobis, dar rânjind.

Trad de: Pompiliu Robescu.

In atențiunea parohilor!

SZENTGYÖRGYI OSZKÁR,

pletter de firme de embleme de biserici și suritor, Harosvásárhely, Kossuth Lajos utca 26.

Săvârșește orice lucru în branșa aceasta în mod de gust frumos și trainic pe lângă garanție. Însemnez că pictarea bisericilor am studiat-o în decurs de mai mulți ani în București și în celelalte orașe mai mari ale României și așa e echiaș

orice incorectitate în executare. — La dorință se trimit desemnuri porto-franco.

Cu distincă stimă:

Szentgyörgyi Oszkár.

Președintele Ioan Pocol mulțumind adunării de încrederea și onoarea ce ia dat în o vorbire avântată și cu o elocvență deosebită, arată poporului ce însumă a fi asuprit și ce însumă a fi liber, ce însumă a avea drepturi și ce însumă a-ți fi luate și răpite drepturile. În chestiunea de drept a votului universal — pe care îl ține de cel mai cardinal și sfânt și pe care Dumnezeu l-a dat individului — dă cuvântul dlui avocat Dr. Victor Pop.

Di Dr. Victor Pop în un discurs avântat de peste o oră, descrie situația politică generală. Face o comparație între politica guvernului actual și între a fostului guvern Fehérvary. Concluze că stările sub guvernul actual sunt în toată privința mai grele și chiar insuportabile. Critică aspru procedul guvernului actual. Revenind la votul universal secret, după comune și fără nici o restricție, arată avantajele unui vot universal uman și lucrat în scopul fericirii popoarelor, precum și desavantajile unui vot plural, după cum îl proiectează ministrul de interne Andrássy. În termeni bineînțeleși și cu argumente puternice zdrobește punctele proiectului amintit, care dacă s'ar introduce, ar fi spre nefericirea tuturor popoarelor din țară. Propune iar adunarea primește cu unanimitate o rezoluție în acest sens.

Se citește apoi telegrama dlui deputat al cercului, Dr. Teodor Mihali, care de prezent ia parte la marea adunare populară în centrul românismului dela granița țării, în „Brașov“.

Telegrama e primită cu entuziaste urale la adresa iubitului deputat.

Președintele dă cuvânt domnului avocat Dr. Clemente Barbul, care în termeni populari explică, ce este votul universal, secret fără restricții, votarea după comune, așa că din vorbirea sa, adunarea s'a convins pe deplin ce intenționează guvernul prin proiectul votului plural al ministrului de interne. În prezența administrației reprezentată prin toți 3 solgăbirii prețurii, protestează contra șicanărilor ce se fac poporului din partea organelor administrative. Respinge acuza ce se face deputaților naționaliști că poporul nu ar fi și nu ar lupta cu ei. Afirmă sus și tare că poporul român e cu ei până la ultima picătură de sânge. Propune să se trimită Maiestății Sale o telegramă, în care poporul român din cercul Hledii cere respingerea proiectelor guvernului și introducerea sufragiului universal nefalsificat. Clubului deputaților naționaliști li-se trimite de asemenea o calduroasă adresă de aderență. Adunarea aprobă cu entuziasm. Președintele închide apoi adunarea, iar poporul se depărtează pe gânduri.

Adunarea din Voivodina.

— Raport special. —

Adunarea a fost bine cercetată și foarte succesă. Au fost bine reprezentate comunele învecinate: Coștei, Retișor, Straja, Grebenăț, Solcița, Jam și Jabuca, în frunte cu preoții și alți cărturari; din Biserica-albă: D-nii Dr. Aurel Novac deputat dietal, Ioan M. Roșiu, Dr. N. Porumb; iar din Vârșei: d-nii Traian Oprea protopop, Dr. Petru Zepeniag, Dr. Oct. Proșteanii, oficianții băncii „Luceafărul“ ș. a.

Reprezentant al autorităților administrative a fost dl C. Pincu, pretor în Vârșei.

Adunarea a decurs în ordine exemplară. Preotul local, Ioan Andreescu, salută adunarea și o invită a se constitui. Au fost aclamați d-nii: Traian Oprea președinte, Ioan Andreescu și Mihail P. Moise notari. A luat apoi cuvântul dl Dr. Aurel Novac, vorbind cu multă convingere despre însemnătatea dreptului de vot. A tâlmăcit în termeni înțeleși de popor intenționea guvernului în această privință. La pomenirea numelui lui Andrássy poporul strigă cu îndârjire „jos cu el“ și tot așa de însuflețit aclamă pe orator, când le ilustra dreptul, ce compete poporului muncitor.

Al doilea orator a fost simpaticul și mult stimulatul domn Ioan M. Roșiu, care prin graiul său glumeț și atrăgător, precum și prin „pildele“

foarte succese, a stârnit mult interes, dl Roșiu își încheie cuvântarea cu următorul vers improvizat:

Maiestate!

Pentru tron și pentru țară
Ce-am avut noi am jertfit
Și-om jertfi noi de nou iară
Pentru dreptul neștirbit.

Dar feciorii'n cătanie
Nu-s de-ai noștrii rupți din sin?
Banul erant dat în porție
Nu-i din trudă și din chin?

Gloata noastră poartă jale
Cârpă neagră a legat
Pentru cel dus în cătane
Pentru puia 'ndepărtat.

Cei bătrâni rămași acasă
Deși carte ei nu știu
Plngu-i pana lor aleasă
Slove negre'n brazdă scriu!

Maiestate, înălțate!
Părintele tuturor
Indură-Te și fă dreptate
Pentru bietul nost popor!

După aceea preotul Avram Corcea, premiând câteva cuvinte bine alese, prezintă adunării textul telegramei către înălțatul împărat-Rege, precum și moțiunea, prin care adunarea își exprimă omagiile față de domnitor și roagă denegarea sancțiunii prealabile a proiectului de vot universal, bazat pe pluralitate și cere cu insistență introducerea votului universal adevărat și secret.

După închiderea adunării inteligența s'a întrunit în casa preotului Ioan Andreescu.

De pe Târnavă.

— Raport special. —

La apelul lansat de ziarele noastre naționale, de a se ținea cât mai multe adunări populare, în cari să se discute situația politică și să aducă la cunoștința poporului proiectul măestrut al ministrului Andrássy, inteligența din Elisabetopol și jur a ținut în 1 Noemvrie o adunare populară în Giacăs (com. Târnavă-mică.) Intreg poporul din Giacăs și o mulțime din jur s'a prezentat la adunare spre a asculta sfaturile fruntașilor. La 2 ore p. m. președintele Dr. Alex. Morariu deschide adunarea. Prin o vorbire în termeni populari arată scopul întrunirii, situaționea politică, lupta ce o desfășură iubiții noștri deputați în parlamentul țării și afară prin adunările populare și despre mișcarea românilor din întreaga țară în contra proiectului Andrássy.

Vorbirea oratorului e acoperită cu aplauze furtivoase.

La cuvântul apoi dl cand. adv. Dr. Alex. Aciu. Fiind ajutat de o voce sonoră și puternică, electrizează pe ascultători. Vorbirea e întretesută cu exemple spre mai ușoară înțelegere. Desfășură: dorința iubitului nostru împărat, de-a introduce sufragiul universal, secret și după comune, și astfel de a da tuturor popoarelor din țară fără deosebire de naționalitate legea egală de votizare. Ce a făcut însă ministrul Andrássy? N'a împlinit dorința M. Sale, a falsificat proiectul legându-l de scris și cetit. Numai dorințe să avem noi, drepturi ba?

Popoarele din țara aceasta numai atunci vor fi mulțumite și se vor iubi reciproc când vor fi egal îndreptățite.

Noi românii după proporțiunea numărului ar trebui să trimitem 60—80 deputați în casa țării. Pe lucru! Să învățăm a scrie și ceti. Vecini noștri sași ridă în pumni, știind carte.

Protestăm!...

Sfârșește între aplauzele frenetice ale poporului.

Se primește apoi o energică rezoluțiune de protest și se expediază o telegramă M. Sale im-

păratului. Adunarea se solidarizează cu lupta deputaților, cere sufragiul universal egal și secret, arondarea dreaptă a cercurilor. Poporul s'a împărățiat apoi ducând impresii neperitoare și un avânt de luptă în suflet. Tip.

Adunarea populară din Bocșa-română.

— Raport special. —

Pe ieri, în 1 Noemvrie nou, cinci fruntași economici din cerc, la inițiativa proprie, au convocat adunare populară la Bocșa-română, la care a luat parte până la 800—1000 persoane, între cari și femei din localitate, mai cu samă că se vestă, că va lua parte la adunare și adoratul poporului. Dr. Valeriu Branisce, fără de care, de când a fost candidat de deputat dietal, nici că se poate închipui o adunare de popor.

Și în adevăr! Dnul Branisce, însoțit de dnul deputat dietal Dr. Stefan Petroviciu, a sosit încă de Sâmbătă sara la Bocșa-montană, unde au fost așteptați și unde au înopțat petrecând în societatea fruntașilor români din acest opid.

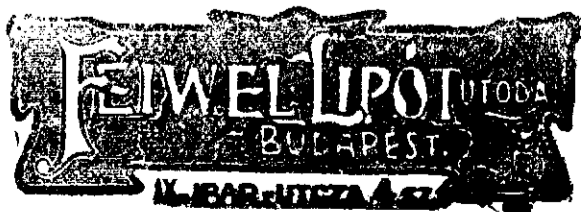
Ieri, la 10 ore a. m. dnul deputat Dr. Petroviciu a călătorit la Reclia montană, unde a ținut darea sa de samă, ca deputat, ca în cea mai populată comună din cercul său, dar și plină de muncitori dornici de a ajunge și ei la votul universal, iar la 2 ore fruntașii români din Bocșa-montană însoții de poporeni d'aci și din Vasiova, călătoresc cu trenul la locul den'ntunke la Bocșa-română, unde au fost așteptați și cu entuziasm primiți la gară de preoți, învățători și popor.

Ajunși în piața mare, înaintea sfintei biserici din Bocșa română, unde eră pusă tribuna pentru fruntași — între cari adm. protopresbiterul Petru Ieremia, preoții din loc Iancu Istvan, Stan și Petru Vuc, preotul Pavel Drăgan și Alexandru Agârbaciu; apoi advocații: Ion Budințian, Dr. Aurel Oprea, Simeon Dessean, primarul Ioan Marcu, oficianții dela „Bocșana“ Simeon Iovilnoviciu, Coriolan Stoica, Virgil Spinean, învățătorii Serafin Jurca, Demetriu Pruneș și Miron Popoviciu, și protopretorele: Iuliu Huszarek om drept și figură simpatică — de pe tribună convocatorul Constantin Aurariu anunță publicului scopul adunării și propune, iar adunarea aclamă de președinte ai adunării pe adm. protop. P. Ieremia, iar de notari: dnul Petru Moldovan, Coriolan Stoica și Simeon Iovilnoviciu.

Alesul președinte în cuvinte scurte, dar bine chibzuite deschide adunarea indicând scopul ei și dă cuvânt bătrânului avocat Simeon Dessean, care între aprobările publicului vorbind despre drepturile popoarelor, susține, că precum într'o pădure, diferitele lemne formează decoarea pădurei, așa și în țara noastră, popoarele numai la oaltă și în bună înțelegere voiesc a trăi și cu drepturi, ce li compet, iar de prezinte popoarele luptă și au drept să lupte pentru a-și câștiga dreptul egal de vot universal și secret. „Să trăiască“ au resunat din piepturile celor prezenți. Notarul adunării Simeon Iovilnoviciu, bărbat ținăr cu multă însuflețire pentru tot ce e românesc, cetește o moțiune primită cu însuflețire de adunare.

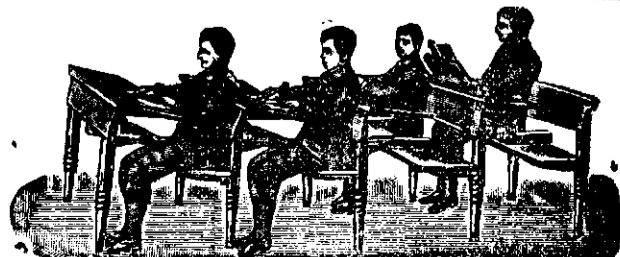
În aceasta moțiune adunarea se declară de acord cu lupta deputaților, și cer votul universal, egal și secret, arondarea dreaptă a cercurilor electorale, libertatea de întrunire și de presă.

După aceste, între născutate aclamări, se scoală dl Dr. V. Branisce și cu vocea-i puternică și plăcută, întreține publicul mai gata o oră cu o vorbire predată cu claritatea limbajului său, despre dreptul de vot, despre sufragiul universal egal, drept și secret și după comune, despre dreptul de întrunire și al tiparului, despre împărțirea cercurilor electorale, despre proiectul ministrului de interne, prin care se intenționează a se face deschilnire între cetățeni, în cât unii — bogăți și cei cu carte — să aibă mai multe, iar săracii numai un vot, și cei fără carta tot 10 înși un vot.

Bănci de școală
Mobile de școală
Mobilă modernă de biurouri
și fabricare de instrumente gimnastice.

Catalog de prețuri gratuit și porto franco.

A dezvoltat aceste noțiuni de drept cu argumente lemeinice și logice, de au fascinat întreg publicul, care tot mereu îl intrerupea cu apeobări înșuflețitoare.

După încheierea adunării prin president, poporul l-a luat pe dl Braniște și l-a dus pe mers până la casa preotului Ioan I. Stan, unde și mai întreținut cu intelectualii și poporul prezent, iar apoi a plecat cu trenul de seara spre Logoj.

Astfel în ordine exemplară a decurs adunarea și tot în aceasta ordine s'au dus la fiecare ale sale.

Scrisoare a deputatului I. Suciu către românii din America.

»America« organul din Cleveland al fraților noștri pribejși, publică în numărul său ce ne sosește azi, următoarea scrisoare a domnului deputat Ioan Suciu din Arad:

Prea multămltori pentru atenția gentilă dovedită din partea Dvoastre față cu biroul central din Arad, al partidului nostru național, care atenție și face a ne trimite chiar mai multe exemplare din prețiosul organ de publicitate »America« Vă rugăm să binevolfiți a ne trimite și pe viitor cel puțin câte un exemplar din fiecare număr al foii Dvoastre pe adresa subsemnatului secretar.

Pătruns de adâncă înduioșare își aduce aminte tot Românul din patria străbună de frații emigrați în lumea nouă, atât de îndepărtați de cântul părintesc.

Și numai nădejdea că după ani de muncă încordată, după zile posomorâte, petrecute în ireală neamuri străine — Dumnezeu bunul o să ajute fiecare dintre d-voastră a se putea încerca iar la vatra de unde a plecat și încă cu ceva spor adunat prin cumpăt și cruțare: numai această viuă nădejde alină durerea, pe care o simte adânc fiecare dintre noi cei rămași acasă, când ne gândim la zecile de mii a dulcilor noștri frați, Români din America.

Și fiindu-vă aruncați de vitregă soartea într'un război cumplit al luptei pentru pâinea de toate zilele, îngândurați privim spre voi cei ce stați sub grea cercare, așteptând dela voi, ca prin diligință, prin cumpăt bun, prin viață trează, prin cruțare în toate și peste tot prin cuminenie, care să vă îndrepte tot pasul vostru, să dați proba mare a vitalității românului.

Dacă o să prestați Voi acest greu examen al vieții din lumea nouă, încolți-va din nou în sufletul fiecărui român speranța, că neamul nostru viitor și încă frumos viitor are. Dacă însă voi, fraților, o să vă risipiți pe acolo printre străini și dacă voi nu o să puteți duce lupta cu multe greutăți, cari vă s'au în cale: o să întrebușnați sufletele noastre temerea, că poporul românesc peste tot nu mai este în stare să se susțină la suprafață și că risipirea voastră este prevestirea risipirii neamului nostru întreg.

Cu bucurie o să primim întoarcerea fiecărui dintre Voi la vatra strămoșască. Și mai mult se vom bucura, dacă ni-se va da fericirea a vă redea întorcându-vă întregi, sănătoși și pe d'aproprie cu un capital care-care, economizat prin crunta voastră sudoare, pe seama voastră și a familiilor voastre. Dar desăvârșită numai atunci o să fie bucuria noastră asupra întoarcerii Dvoastre la sânul cald al neamului, dacă din focul curățitor de patimi, în care vă aflați, o să aduceți cu voi și caracter întregu și marile virtuți strămoșești, curățite de noroiul patimilor.

Cuvintele marelui poet Andreiu Murășanu din »Deșteaptă-te Române«, pare că din gura voastră sunt menite să resune:

»Pe voi vă nimiciră a pizmei răutate
Și oarba neunire la Milcov și Carpați!
»Dar noi pătrunși la suflet de sfânta libertate
»Jurăm, că vom da mâna să fim pururea frați!»

Acolo, în marea imensă a atâtor nații străine, trebuie să vă îndeletniciți a prețui și iubi pe frațele de sânge, limbă și credință, trebuie să vă pătrundă convingerea, că sunteți avizați unul la altul și trebuie să vă impună pilda bună, care vi-o lăsa strânsă ținere laolaltă a altor nații din liberele țări ale Statelor-Unite.

În orele de grea ispită a sorții tot omul mai adânc și mai nepreocupat meditează și mai ușor

află pricina răului sub a cărui povară are să sufere. Și deoarece abia se va afla unul între stătea zeci de mii de români trecuți peste oceanul Atlantic, care nu împins de valurile sorții, ci singur numai din sburdălnicie să fie părăsit pământul patriei străbune, — sunt convins, că fiecare dintre d-voastră trebuie să ajungă a fi pătruns de dorul: a se desbrăca el, acolo în noianul atâtor sămânții de oameni, de toate slăbiciunile tradiționale ale neamului nostru mult cercat, ca de balasturi, cari îl împiedecă în emularea nobilă cu fiil altor popoare și a se investi el cu toate virtuțile marilor strămoși ai noștri, de glorie neperitoare.

Nepăsarea, în multe cazuri lenea, înfumurarea și ambiția deșartă, dar mai presus de toate pisma și lipsirea simțului unirei au fost relele, cari au bântuit și cari — durere — și azi sapă puterea neamului românesc. Aceștia-s vermi, cari rod necontenit la trunchiul ștejarului oare cândva atât de falnic al neamului românesc.

Poetul Aron Densușan nu înzadar pune în gura divului Trăian (Negriada, Fragment, cântul 111) următoarea admoniție către urmași:

„Lăsați, nepoți, urgia și neagra neunire
Și suflet lângă suflet și fer cu fer uniți,
Destul lucra-vor alții la voastră nimicire!»

Vremea s'a împlinit însă. Trebuie că din vre-un colț oarecare al României să pornească curentul renașterii.

Renaștere!

Eu și mulți cu mine, nutrim convingerea, că voi iubiților frați, exilați prin voia sorții, Voi sunteți chemați a ține pilda bună întregului neam românesc, iar după întoarcerea voastră în patria dulce, a deveni adevărați apostoli ai renașterii noastre naționale.

Pentru că noi, cei dincoaci de ocean, prea, prea suntem orbiți și azi de patimi, prea puțin ne iubim și prețuim și prea mic interes dovedim pentru cauza comună a neamului întreg.

Prin fapte adecă, pentru că vorbele puțin ajută, »verba volant«.

Avem o Românie, țară liberă, leagăn a atâtor milioane de români și totuși în cea mai mare parte a ei țaranul român, adecă românul neaș, trăiește în patria lui, lăsat pradă întunecului, sărăciei, și explorații mârșave.

Iar încăț poate fi vorba despre noi, cei din Transilvania și țara unguerească, știe doar întreaga lume civilizată, că suntem amenințați în cele mai vitale interese de existență ca neam și că pe deasupra suntem împiedecați malestrit pe toate terenele de validitate economică.

Destul că nici cei din România, nici noi cei dincoaci de Carpați — nu suntem în stare a ne putea lăpăda de patimile urite ale nepăsării, lenel și pizmei. Nu știm să punem umăr la umăr în chestiile de interes comun și național.

Avem puțini, așa numiți »visători« și dincoaci și dincolo de Carpați, dar ce sunt ei pe lângă mulțimea nepăsătorilor, cari nu se interesează de nimic, a buiacilor, cari pradă pe plăceri nebune mii, dar spre scop național nu ofer un gologan, și egoiștilor, cari în toate numai din speculă, cu poftă de câștig se vără!

»Liga culturală« a fraților din România vegetează cu toate cursurile ei dimpreună.

Organizarea noastră, a celor dincoaci de Carpați, abștăgând dela piedecile malestrite, cari ni-se pun în cale, foarte mereu dă înainte, tot din pricina indolenței.

Le place tuturor cum luptă Valda, cum vorbește Maniu, cum agită Vlad, cum însuflețește Lucaciu și cum argumentează Goldiș. Le place tuturor cum conduce Mihali și cum lucrează toți ceilalți deputați naționali cu bună înțelegere în interesul neamului lor. — Place tuturor cum scrie »Tribuna«, »Lupta«, »Poporul Român«, »Gazeta Transilvaniei« etc. și cu cât mai bine apostrofează ele curentul asupritor cu atât mai bine place.

Când însă vine rândul să bage fiecare aplaudator mâna în buzunar și să tindă ajutor pentru zărele luptătoare, pentru zărișii întemnițați și pentru acoperirea multelor trebuințe zilnice, ce reclamă o campanie politică atât de desperată, cum e a noastră; puțini, foarte puțini jertfesc.

Dar ce să continuăm! Am luat condeiul în mână spre a Vă îmbărbăta și nu spre a Vă descuraja.

Voi însă nu V'ați dus spre Apus numai până la Paris, ca acolo

».... în lupanare de cinisme și de lene«

»Cu femeile-i pierdute și în orgiile obscene« să petreceți zilele voastre în plăceri nebune, ci V'ați dus la muncă, ca trudind și cruțând să Vă reîntoarceți curaj și dreptți, nobilizați în focul lucrării cinștite.

D'aceea nu mă pune în mirare progresul D-voastră atât de repentin: 50 societății române și organ central în fruntea lor!

Desbrăcarea Voastră de păcatul strămoșesc vi le-a plămădit, virtuțile românești o să vi-le înflorescă.

Dați înainte cu credința în Dumnezeu.

Alipiți-Vă cu drag și sinceritate unul altuia.

Jertfiți zilnic obolul Vostru pe altarul limbei și a neamului.

În țară liberă, unde nici boieri greco-bulgari, nici nu Vă împiedecă în intrunire și aiinare, »uniți-vă în cugete, uniți-vă în simțiri«.

Aceasta V-o dorește, la asta Vă roagă cu frățească dragoste.

Al mult Onoratei Redacțiuni.

devotat

Dr. Ioan Suciu

deputat național, secretar al clubului dietal naționalist.

Ziarul »America« însoțește aceasta scrisoare cu următoarele aprecieri:

Cătră toți frații români din America.

Ca dovadă că cu bunele intențiuni ce urmărește Uniunea Societăților Românești din America, consimt chiar și bunii și bravii conducători ai națiunii din patrie, ne ținem de datorință a pune în fruntea numărului prezent părinteștile îndrumări și bunele sfaturi primite dela »Clubul național« din Arad.

Când facem aceasta ne adresăm la toată sufla ea românească din America, în mâna căruia va merge această foaie, — de repețite ori să ce-tească acele bune sfaturi date, — de atâtea ori, pânăce de acelea pătruns va fi.

Trebuie să constate fiecare frate român, că tendința »Unionel« nu e părerea unuia, — ci e cerința publică a națiunii.

Datorința ne cere, ca să le primim și urmăm, ca provenite dela bunii părinți cari mult au în vedere și mult sunt îngrijați he soartea fiilor națiunii aici aflători.

Bine știm, că părinții bunii, sfaturi bune dau. — Iar fiil sunt îndatorați ale primi și ale urmă.

Datorința ne obligă a ne exprimă sincerile mulțămiri față de vrednicii noștri conducători pentru aceste sfaturi bune.

Cu această ocaziune fiil din străinătate al scumpei națiuni române fierbinle roagă pe energicii părinți și conducători ai mult carcatei națiuni, că năicând să nu ne uite, — ci continuu să ne țină în părintească atențiune, dându-ne bune îndrumări întru a îndeplini datorințele noastre, iar noi cei de peste vastul Ocean, — cu sfîntenie promitem că vom face toate câte ne stau în putință: pentru binele și înălțarea scumpei noastre națiuni.

Cu dragoste frățească.

Preșidiul U. S. R. A.

Rusia și România.

Un fost ministru rus despre România.

»Universal« anunță că »Petersburgski Wiedomosti« marele ziar oficios din St.-Petersburg, dela 18 Octomvrie, publică un articol de fond intitulat »Despre anexarea Bosniei și Herțegovinei«, iscălit de dl N. Darnovo, fost ministru rus și diplomat.

Iată părțile mai caracteristice din acest senzațional articol:

»Austria astăzi speră în ajutorul Germaniei; dar Germania are interesele sale. Dacă Rusia nu se va împotrivi unirei neamului german și va lăsa în pace pe slavii dela Apus, în acest caz Germania nu se va împotrivi unirei cu Rusia a rușilor din Galiția, nordul Bucovinei și ținuturile trans-carpatiene, nu se va împotrivi liberării românilor de sub tirănia maghiară și va lăsa ca Bosnia și Herțegovina să treacă spre poporul sârb.

»Rusiei îi e necesar de a trage în partea sa pe România, dar România nu va întinde mâna decât atunci când îi vom da

Inapol Basarabia, țară locuită de români și care până la 1811 făcea parte din Principatul Moldovei.

„Și drept vorbind pentru Rusia Basarabia a fost importantă ca țară limitrofă cu Turcia și atunci dela 1811 până la 1856, gurile Dunării ne aparțineau nouă, dar în momentul de față când dincolo de Dunăre există un regat bulgar, Basarabia nu mai reprezintă nici cum o țară strategică, pe care n'o amenință nimeni și pierderea căreia niciodată nu poate fi uitată de România pravoslavnică ca și noi.

„A prenumăra Basarabia printre țările cucerite de Rusia, noi n'avem nici un drept, căci cu poporul moldovan noi nu ne-am războit, și în războaiele noastre cu turcii mergeam mână în mână cu acest popor a căruia țară în aceste cazuri a fost totdeauna prădată și pustie. A remite României Basarabia¹⁾ este afacerea viitorului, când va sosi momentul pentru Rusia de a liplă în țările țările de dincolo de granița Rusiei actuale unde locuiesc milioane de Ruteni și Rusini.

Mai departe autorul articolului citat de noi face o vehementă critică politicii austriace în Peninsula Balcanică, declarându-se dușman al Bulgariei actuale, care pitește în apele austriace, și zice:

„La congresul din Berlin, Dobrogea s'a dat României pentru a despărți Rusia de Bulgaria, făcând din această țară unealta machinațiilor vrășmașești în contra Rusiei, în contra lumii slave și religiei pravoslavnice“.

Autorul încheie articolul său prin a recomanda diplomației ruse de a recăpăta simpatiile pentru popoarele balcanice și mai cu seamă de a cultiva dușmănia care începe a se manifesta în mod vădit în Serbia și România, căci zice autorul: „Unirea ofensivă și defensivă între Rusia, România, Serbia și Muntenegru poate să dea naștere unui războiu contra Austriei, ocupând cu armatele ruse Galiția și Ungaria.

„Un astfel de războiu ar fi fatal imperiului austriac“.

Griza orientală.

Regele Victor Emanuel către principele Nikita.

În cercurile politice se afirmă că regele Victor Emanuel al Italiei a adresat principelui Nikita o scrisoare, prin care-l sfătuiește să nu facă vre un pas necugetat în contra Austriei, Muntenegru ar proceda la propria sa nimicire în cazul când ar trimite trupe peste hotare. Ital a ține mult la prietenia cu Austria. Dacă Muntenegru umblă după aventuri, să nu conteze niciodată la ajutorul Italiei.

Ce datorește Bulgaria Turcilor.

După ziarul »Yeni Gazet« Hakki Bey, ministrul de interne, a înmănat ieri, delegațiilor bulgari Dimitroff și Stolanovici, socoteala Porței socotind datorile Bulgariei către Turcia la 21 milioane de lire turcești.

Plecarea principelui moștenitor.

Principele moștenitor al Serbiei a plecat ieri din capitala Rusiei: călătoria sa nu avea, cum era de prevăzută nici un caracter oficial. Pasici mai stă la Petersburg încă câteva zile.

În timpul șederei sale, principele moștenitor a putut căpăta impresia că cererile guvernului nostru cresc o vie simpatie pentru Serbia, ca și poporul rus, și că sunt gata să dea regatului Serbiei tot ajutorul moral trebuincios, dar cu condiția că Serbia nu va face nici un demers nechibzuit putând să fie interpretat ca o provocare.

Serbările Sobraniei.

În Sobranie au început azi după amiază dezbaterile asupra proiectului de răspuns al mesagiului. În acest răspuns, se aprobă actul de independență atât de dorit de popor în timpul de 500 de ani, și care a fost impus de demnitatea Statului și de interesele poporului.

Proclamând actul de independență, Suveraul a răspuns aspirațiilor și voinței poporului, iar păstrând exploatarea căilor ferate orientale, guvernul a făcut datorile sa de Stat. Reprezentanta națională, recunoscând gravitatea evenimentelor acordă încrederea sa deplină tuturor actelor guvernului.

¹⁾ Județul Hotin și partea din județul Ismail și Acherman fiind populate de ruși firește că trebuie să rămână pe veci legate de Rusia.

Din străinătate.

Noul președinte al Statelor Unite. Ieri au ales cetățenii uriașei republice din America pe alegătorii de președinte, cari constituiesc așa-numitul *Electoral-College*. De toți s'au ales: 305 republicani și 178 democrați. Republicanul W. H. Taft a învins deci pe democratul Bryan, cu o majoritate covârșitoare. Alegerea definitivă se va face numai în zilele prime ale lunii Decembrie. Președintele Statelor-Unite pe restimpul dela 1909 până la 1912 va fi deci W. H. Taft.

NOUTĂȚI.

ARAD, 5 Noembrie n. 1908.

— **Aleși.** Arad, R. Clorogariu; Lipova, Augustin Hamzea; Belinț, Gerasim Serb; Timișoara Dr. T. Putici; Chișineu, Dr. I. Trallescu; Halmagiu, G. Lazar; Șiria, I. Giorgia.

— **Dela alegeri.** Joia trecută s'a făcut alegerea clericală pentru Congres în Pâncota (cercurile Șiria și B-Ineu). Preoții din B. Ineu au ales unanim pe protopopul lor Ioan Giorgia, iar cei din cercul Șirlei au dat voturile lor preotului din Zarand Aurel Iancu. Protopopul M. Lucuța n'a primit nici un vot, deși el ca să influențeze, n'a vrut să iasă din sală când preoții s'au sfătuit, măcar că a fost poftit să iasă. Preoții din tract nu-l vor alege nici în Sinod.

— **O întimplare din București.** Un distins prieten al nostru ne trimite din București, cu rugarea să o publicăm, următoarea scrisoare Cum avertismentul D.-v. n'a adus nici o îndreptare, geloși fiind de buna reputație, ce trebuie să avem noi ardelenii, aici în țara Românească, și pentru a nu vedea pornită spre compromitere sfta cauză a luptei voastre, care este și a noastră, spre cea mai mare părere de rău vă rugăm să atrageți atențiunea dlui Dr. Lascu, la cele ce urmează:

Noi din partea societății naționale „Carpații“ am fost cei dintâi cari iam deschis brațele noastre ospitaliere și sprijinul nostru frățesc. În timpul din urmă însă dl Dr. Lascu, și-a creat o atmosferă insuportabilă, în stare să vicieze reputația noastră națională.

Nu ne privește aventurile private ale D-sale, deși ar trebui să-l privească pe D-sa, căruia i-s'a încredințat sămânța menită să rodească pentru năcăzurile noastre naționale, ne zace însă în interesul reputației noastre de români ardeleni, și chiar în interesul luptei noastre naționale de care nu ne este permis și nu vrem a fi străini, — că adevărl L. să fie prudent în invirtelile ce face pe aici prin țeară, ca să nu se nască nici bănuiala, că vre-unul dintre luptătorii noștri, ar fi în stare să și exploateze titlul de „martir“.

Pentru a ne slăbi reputația n'avem nevoie. Sapienți sat. *Carpatin*.

În același timp somăm pe Dr. Lascu să se achite față de noi. Altfel vom fi siliți să revenim cu amănunte cari îl vor pune într'o lumină mai mult decât nefavorabilă.

— **Văzduhul.** Statele au neapărat drept de stăpânire și asupra părții din atmosferă, care se razimă pe pământul lor. La Haga unele state au iscălit îndatorirea de a nu arunca bombe explozive din baloane sau aeroplane, căci se mulțamește cu oprirea de a se bombarda orașele și satele neîntărite.

Totuși chiar în timp de pace statul poate opri baloanele și aeroplanele străine de a pluti prea pe aproape de pământ, de unde ar putea spiona și fotografia. Dar baloanele nu pot stă unde vor, ce va fi deci cu ele?

Se va cere și patentă căpitanilor de baloane și se vor lua măsuri să nu facă vre-o contra-bandă cu horbote, mățasuri, juvaere etc.

— **O prăvălie de închiriat** care conține 3 sobe, e în loc lângă notar. Doritorii să se adreseze lui Mitru Blaj, Csicses nr. 37. u. p. Glogovác.

— **O domnișoară** de religione românească, studiată în școală națională, inteligentă, plăcută, econoamă bună și cu parale etc., e rugată a iniția pe lângă părinți, rudeni și cunoscuți, ca numai dela tinărul comerciant român F. A. De-gan din Fiume (Poșta) nr. 163 să cumpere cafea, tea, etc., și bomboane. El locuiește în via Andrássy nr. 21 și are telefonul nr. 945. Mărfurile

lui sunt proaspete, mai fine și mai ieftine decât la oricine și el le trimite franco și vănuie pachete postale de 5 kg. Epistolele scrise cu românește să se adreseze la susnumitul comerciant, care trimite și prețurent românesc gratuit. Sunt binevăzute cocoanele și doamnele.

POEZII POPORALE.

Cântate de fetițele Tinca și Maria, în prea frumoasele ale Rucărului. Auzite de Aurelia Albini.

Foaie verde de trifoi
Ciobănaș dela miori,
Un' ți-a fost soarta să mori,
Tocma 'n vă ful muntelui,
În bătaia vântului.
Dar de ce moarte-ai murit?
De trăsnei când a trăsniț,
Eu atunci am și murit.
Luminarea cin' ți-aprins-o?
Păsării, când s'o ascunsu.
Candela mi ți-a aprins-o?
Luna când s'a ridicatu.
De scaldat mi te-a scaldat?
Ploata mare, când adat.
De 'mpânzit mi te-a 'mpânzit
Frunza, când s'a ripizit.
Fluerașu mi l-ai pus?
În vârbu bradului sus.
Și vântu, când va batea,
Fluerașu mi a cântă
Oile s'ar adună,
Pe mine că m'or cântă.

Foaie verde d'artăraș,
Unde-ai p'ecat băcetaș;
Tot la lași neică la lași,
Dar pe mine nu mă lași,
Pe brațele a doi vrășmași.
Ia-mă neică și pe mine,
Or ți ruși e de mine.
Dacă ți-e rușine așa mă,
Fă-mă floare pe mantă,
Dacă ți-e rușine așa mă,
Fă-mă ciucur la mantă.

Economie.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta
Budapesta, 5 Noembrie 1908

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Orâu pe Oct. 1908 (100 kg.)	24 84—24 86
Săcară pe Oct.	20 48—20 50
Cucuruz pe Maiu	14 94—14 96
Ovăsa pe Oct.	17 02—17 04

Prețul cerealelor după 100 kg. a fost următorul

Orâu nou	
De Tisa — — — —	24 K. ——25 K. 60
Din comitatul Albei — —	23 > 80—25 > 15
De Pesta — — — —	23 > 85—25 > 20
Bănățenesc — — — —	23 > 90—25 > 60
De Bacica — — — —	23 > 90—25 > 45
Săcară — — — —	19 > 75—19 > 90

Poșta Redacției.

Cluj. Vă rugăm să nu insistați să publicați spunsul D-voastră la scrisorile „Gazetei“. În rezultatul bunei păci mai de laudă este cel ce răbdă. Nici noi n'am polemizat cu acea „scrisoră“. Sunt afaceri mai importante în viața noastră publică. Mai bine aranjați adunări și cântări pe acest teren să vă distingeți.

P. Bichiei, inv. Ilten. V'am mai răspuns că rădăciit printre alte manuscrise, când eu murdă în redacție. Va trebui să ne luăm vreme să căuta. Poate ai copie!

Șiria. Mai târziu ne vom ocupa cu isprăv „pașalei“ cu brâu roșu. Aveți răbdare.

Poșta Administrației.

Vasile Bacis, Arăneag. Noi n'avem tipăritură obligațiuni.

Pavel Colariu, Oravița. Am primit 6 cor. abonament până la 31 Ianuarie 1909.

Romul Popp. Am primit 5 cor. ca abonament restant până la 15 Octombrie a. c.

Ananie Vucș, Zorlenț. Am primit 4 cor. abonament până la finea anului 1908.

Redactor responsabil Constantin Sava.
Editor proprietar George Niehla.

Mere de vânzare.

Subscrisul am în magazinul meu din Abrud aproape 45 q. mere de tot soiul, cari voiesc să le vând deodată; prețul dela 18 cor. pe q. în sus după tocmeală de q. Câmpeni (Topánfalva), la 23 Oct. 1908.

Aurel Ciura.

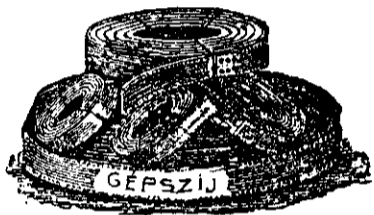
Anunț.

La Teodor Pêrv, din Ternova Nro. 15. (com. Arad) se află de vânzare tot felul de altoi de viță americană, verzi și scate, cu și fără rădăcină.

Gmeiner E.

fabrică de curele pentru mașini.
BRASSO.

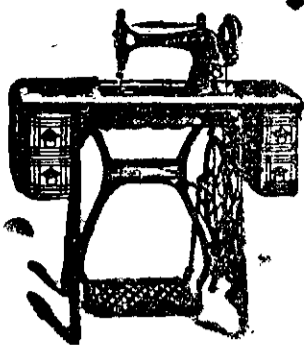
Din cea mai bună piele de curele.

Mai multe feluri de curele de cusut și de legat în cea mai bună calitate.

Curele de mânat din prima calitate de piele.

Preț-curent și modele se trimit după dispoziția on. public.

Ocazie extraordinară.

Mașini de cusut noi de tot, **Singer** cu braț înalt 27 fl. cu suveica în formă de roțiță 40 fl. cu 5 cutii și suveică de roțiță 50 fl. cu cinci cutii centralizoliat executată

perfect, fără sgomot 55 fl. centralizolint fără sgomot, cu patru cutii, un decor frumos de odae 65 fl. se expediază dela **Kransz Henrik**, Budapest, IV., Veres Pálné-utca 40. földszint 5.

Correspondența mă rog să se facă în limba germană sau maghiară.

Expediez cu prețuri moderate tot felul de mașini industriale cu garanție de 5 ani.

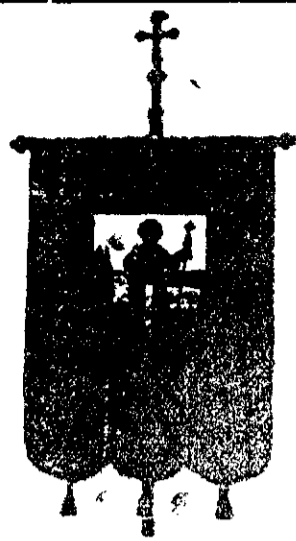
ADOLF HANECKER

DEPOZIT DE CAFEA DIN FIUME. ::
Timișoara, (suburbiul Iozefin).
Piața Scudier Nr. 7.

Oferă franco pentru orice stațiune poștală cu ramburs:

1 kgr. Rio	f. 1.20
1 » Domingo mărgea	f. 1.30
1 » Cuba	f. 1.40
1 » Mexico	f. 1.50
1 » Java	f. 1.60
1 » Mocca	f. 1.60

Pentru înleznirea distribuției cafenii să trimite și în pachete de câte 1 kgr. și de câte jumătate de kgr.

Ioan Philipovits

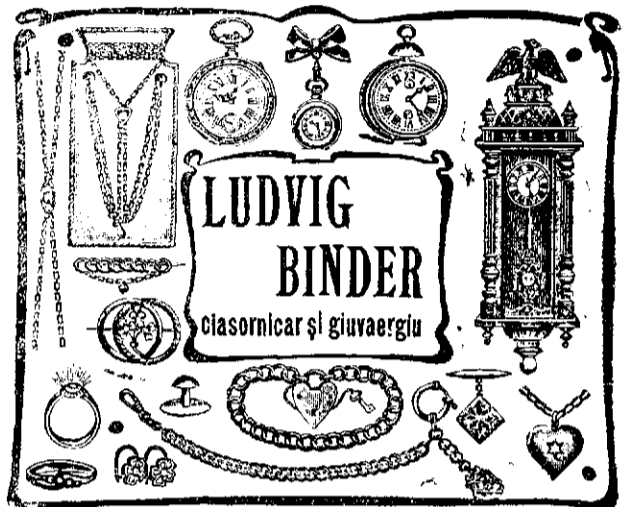
fabricant

de ornamente, steaguri bisericesti

steaguri pentru reuniuni și baldahin

VERSECZ.

Cea mai estină sursă de cumpărat!

Medias-Medgyes

— Piața târgului. (Markt plaz Nr. 8). —
Depozit bogat de tot felul de ciasornice de buzunar de aur, argint, metal și nickel. Ateticole optice de aur și argint. Ochelari și zvikeri de argint de China, patentate prin lege.

:: **Reparaturi solide și estine.** ::

Weiszfeiler Sándor, blănar

Brassó, Str. Kapu Nr. 46.

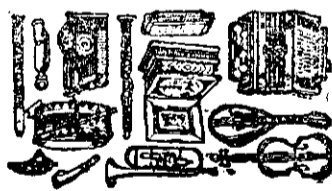
Prăvălie esclusivă de blănuri preparate proprii in mic și mare.

Ține în magazin: Boauri, manșoane, manșete, bunzi, saci de picioare, paltoane scurte, cauișt de piele și de stofă, asortiment bogat.

Se primesc comande, transformări și reparații. — Comandele din provincie se săvârșesc repede și prompt. — Bunzi de călătorit sau de pleoare, le dau împrumut; blănille cumpărate la mine se curăță gratuit.

GEORG DÉCSI

măiestru de instrumente muzicale
SIBIU, str. Ocnei Nr. 10.

Magazin de tot felul de intrumente muzicale, depozit bogat de cele mai bune coarde. Primește și execută prompt tot felul de comande din provincie, precum reparaază bine și ieftin orice lucrare ce aparține acestei ramuri.

Ajută-ți și îți va ajuta și Dumnezeu!

Acest adevăr de aur se poate ajunge numai așa, dacă cel ce suferă folosește mijloace de vindecare, cari pe lângă estinate întrece ori-ce aparat scump, atât în privința duralității cât și a efectului.

Cordonul electric „Galvani” se poate folosi cu succes sigur la: Reumă, răceală, nervositate, la boală șirea spinării, de stomac, impotență, paralizie și altele.

Scrisoare de recunoștință: Francise Veis, cărâșmar, Sibiu. Aduc cu bucurie la cunoștință că prin folosința aparatului „Galvani”, am simțit multă ameliorare în boală mea (trabesdorsalis) așa încât nu mai am nevoie nici de cârje. Aparatul deși îl folosesc de un an funcționează fără cusur.

Singurul fabricant:

Ștefan Kmoskó, învățător reg. cat. Sibiu
(Nagyszeben) Terezianum No. 11.

Sárga János

:: argintar și pregătitori de obiecte artistice ::

Kolozsvárt Mátyás király-tér 12—13.

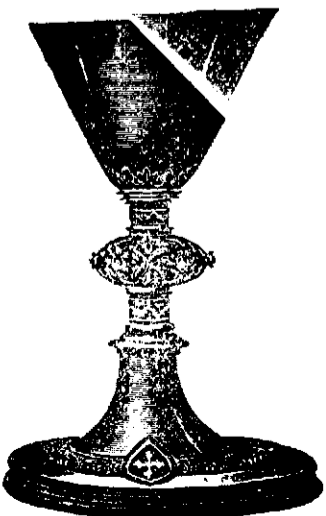
Telefon nr. 354.

Telefon nr. 354.

Mari deposit în obiecte de biserică, obiecte de argint ciasornice. Bijuteni specialități engleze și franceze s. a.

Plătire în rate favorabile.

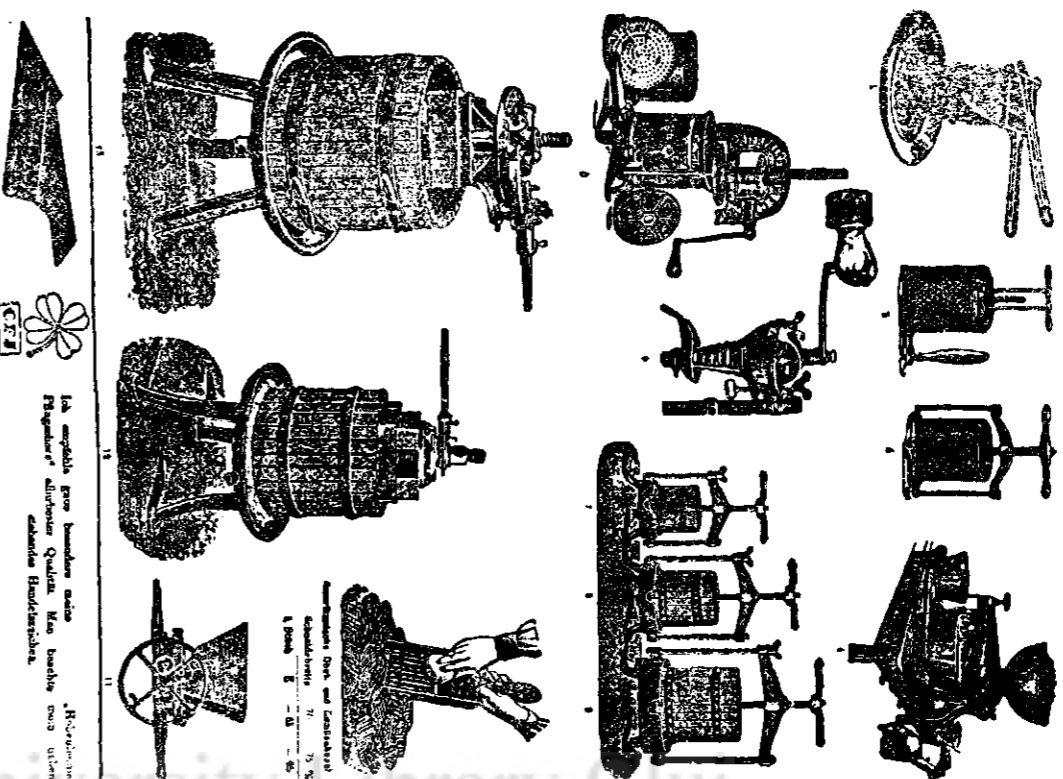
Catalog ilustrat de prețuri gratuit și porto francó.

CAROL F. JICKELI

SIBIU ȘI ALBA IULIA

Depozitul cel mai bogat de :

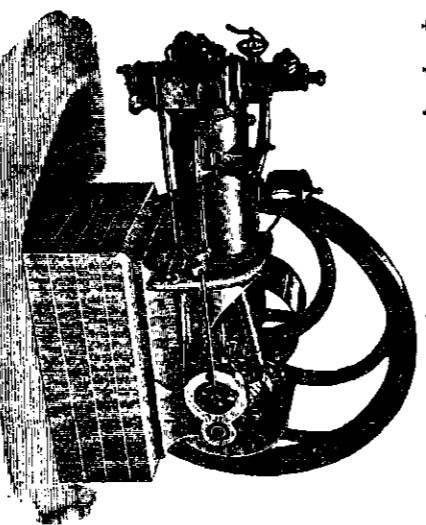

Recomandăm
la achiziție prin banchetă către
"Magazinul" din Sibiu sau "Societatea
de Construcții" din Alba Iulia.
Către
Magazinul
de
Construcții
Sibiu
și
Societatea
de
Construcții
Alba
Iulia.

Schmerck & Schneider

Fabrică de mașini, instalații electrice și electrotehnice.

Temesvár-Josefin, Bonház-u. nr 14.

Recomandă **motorare** cu ulei, gaz aerian și benzin și **locomobile** pentru mori și uzine electrice, precum și orice fel de industrie cu prețuri și condiții favorabile de plată.

— Catalog de prețuri se trimite la dorință. Gratuit și porto-franco.

Gunoii uscat de porc e cel mai bun și mai ieftin gunoi.

Pe fermele de școală ale statului la vii și la economia pământului s'a dovedit de bun. În neenumărate moșii mari a oalat-eznlavut refrabile.

Servește bucuros cu lămuriri, oferte de prețuri și scrisori de mulțumită.

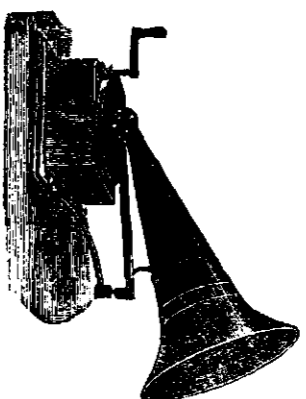
Fabrica de uscat gunoi din Budapesta-Köbánya. — Budapest-Köbányai trágyaszárító-gyár.

Budapesta, cercul IX., str. Ű18-i nr. 21.

TIPOGRAFIA GEORGE NICHIN, — ARAD 1908.

Nu e permis să lipsească din nici o familie „GRAMOFONUL”, care înveselește toată casa. Istvorul cel mai eficient de al procreta eln marele comerciant de mașini de vorbit pentru Ungaria și România

TOTH JÓZSEF
SZEGED, Könyök utca 3 szám.

Se vinde cu condiții de plăte în rate. Pe lângă garanție. Au sosit înregistrări noi românești, cântări și muzică cu forță naturală. — Prețul curent se trimite gratuit. — Se caută contra vânzătorii! Corepondența se face în limba maghiară, germană și franceză. Cu simla: TOTH JÓZSEF.

GROSZ Nagy Ferencz,

farmacia Debreczen, Arany egyházatvsn

Numai există reumă!

Cine voeste să scape de orice soi de reumă și de tot felul de dureri externe să cumpere o sticlă mare din renumitul **Balzam Regesc** (Király Balzsam) al cărui efect vindecător e recunoscut de medicii sticlă mare 265 Cor. cu îndrumare, 3 sticle mari 665 Cor. cu îndrumare, porto-franco cu rambursă. Patentat, în neenumărate spitale de frunte se aplică ca cel mai bun medicament.

Magyar Királyi Balzsamgyár.

MUSTAFA FRUMOASA

dacă întrebuințezi

POKADA HAJDUSAG

cea mai bună pentru creșterea și portivirea mustelilor, pregătita din materie neunsuroasă. Efectul se vede foarte lute și cu siguranță. Scutit prin lege. Un botcan SO fil. Prin poștă se trimite anual 3 botcane cu 2-15 Cor. Cu rambursă gratuit.

Vedőegyz.

Medicament pentru vâpsirea părului.

În culori blond, brunet sau negru. Efect la moment. O singură vopstre e de ajuns, ca părul sau mustața o lună să sîbă culoarea ce o dorește. Nu înăsprește părul. O sticlă cu medicament pentru ori și ce culoare 4 cor.

Heinrich Kirst,

Antreprenor de zidirea morilor în

UJVERBÁSZ Nr. 159.

Ofere produsul mânilor sale pentru

mori sistem cilindric,

și primește

arangearea completă a morilor.

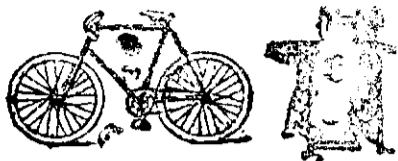
după cel mai nou sistem Werner.

Șcripete de cilindre, mașine de gris, tarar, precum și orce montare a acestora tot după cel mai nou sistem.

Se primește și ori-ce reconstrucție cu prețuri ieftine și serviciu solid.

Corespondența în limba română.

În lumea întreagă cele mai bune mașini de cusut și biciclete Dürkopp,

precum și cele mai bune mașini economice le transportăm cu plăți în rate mici lunare sau treilunare. În care comună vom avea cel puțin 6 cumpărători, acolo croitul și cusutul femeesc în cursuri de 30 de zile îl dăm gratuit, cumpărătorii vor fi instruiți pe deplin.

Corespondență în limba română. La dorință trimitem cartea de prețuri.

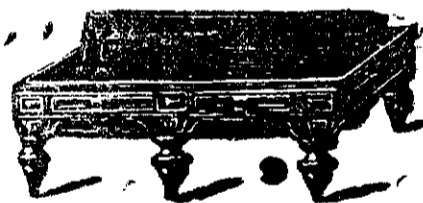
Fischer Gyula és fiai,
Maros-Vásárhely.

ANUNȚ.

Recomandăm proprietarilor de vii cu toată căldura tovarășia agricolă românească „Mugurul” însoțire economică comercială în Elisabetopol (Erzsébet város) care vinde altoie de viță de vie de de toate speciile precum și viță americană cu și fără rădăcină și la dorință însoțirea de instrucție gratis ori cui în toate ramurile viticulturii.

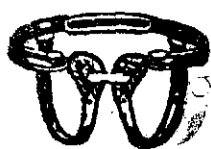
DÓSA FARKAS

fabricant de billard în Cluj,
Kolozsvár, Mátyás király-tér nr. 3.

Deposit de billard gata. Pregătesc mese de biliard și le reparez atât în oraș cât și în provincie, imediat. Țin în depozit **bastoane de biliard** (daco) (țhiulele de biliard de **bansolin și फिल्ड**, (os de elefant), apoi: **cretă, piele de biliard, lipici** și ori-ce alte lucruri trebuincioase.

Primesc tot felul de lucrări de instalare pentru **cafenele, cofetării și locuințe.**

Zénithul de gumă

deja după câteva zile s'a dovedit prin mil de scrisori de recunoștință dovedește că

specialitățile (preservative)

pentru dame și domni, inventate sub numele Zenith sunt cele mai de încredere, nu strică sănătatea, ceea ce oră defectul celor de până acum.

Prețul: 1 duzină de Zénith pentru domni 8 cor., 1 bucată Zénith pentru dame 7 cor.

La comandă vă rugăm să fiți atenți la numele Zénith, căci numai atunci e veritabil, dacă e provăzută cu marca Zénith. — Se trimite în străinătate și în țară pe lângă cea mai mare discreție, recom. și cu rambursă.

Agentura principală în Ungaria:

DEUTSCH IZIDOR

magazin de instrumente medicale și pentru îngrijirea bolnavilor.

Szabadka, Kossuth-u.

Prețul cărnurilor

Am onoare a aduce la cunoștința on. publică că începând cu ziua de azi, am scăzut prețul al cărnurilor:

Carne de vită îngrășată:

1 kg. carne de vită îngrășată partea dinainte 48 cr. 1 kg. carne de vită îngrășată pentru supă 60 cr. 1 kg. carne de guliș 56—60 cr. 1 kg. carne de sciptară, rosbrata pulpa de sus, peole albă 68 cr.

Carne de vițel bătrân:

1 kg. carne de vițel bătrân, partea dinainte 48—52 cr. 1 kg. carne de vițel bătrân partea dinapoi 64—68 cr.

Carne de vițel tânăr:

1 kg. carne de vițel tânăr partea dinainte 68 cr. 1 kg. carne de vițel tânăr partea dinapoi 88 cr.

Carne de porc:

1 kg. carne de porc 72 cr. 1 kg. cotlete de porc 80 cr. 1 kg. nutură curată tojită 68 cr. 1 kg. sâmbină 70 cr.

Solicitând părținirea onorabilului public sunt

cu deosebită stimă:

George Farkas

Arad, strada Forray, (în casa lui Kristyory).
Lângă magazinul de bere a lui Deutsch.

Celce dorește a avea

RACHIE

ieftină,

FĂRĂ CĂZAN

acela să-și procure dela comerciantul

Radovan Popovits, în Ujvidék,

CARTEA

din care poate învăța cum să facă toate răchiurile și cum manipula rea vinurilor.

Prețul acestei cărți e 6 cor.

Tot așa vând materialul necesar cu praf cu tot.

Prețul pentru 100 litre 8 cor.

Înainte de a comandă balanță, cereți catalog de prețuri de fabrică de balanțe.

VICTOR HESS, Sibiu.

Cântar cu pod provăzută cu regulator cel mai nou sistem montat în pod de fer. Nu e nevoie să mai explicăm ce importantă are cântarul de vite și cu pod în toate comunele, pentru neguțătorii și îngrășătorii de vite, economii de pământ și agronomii.

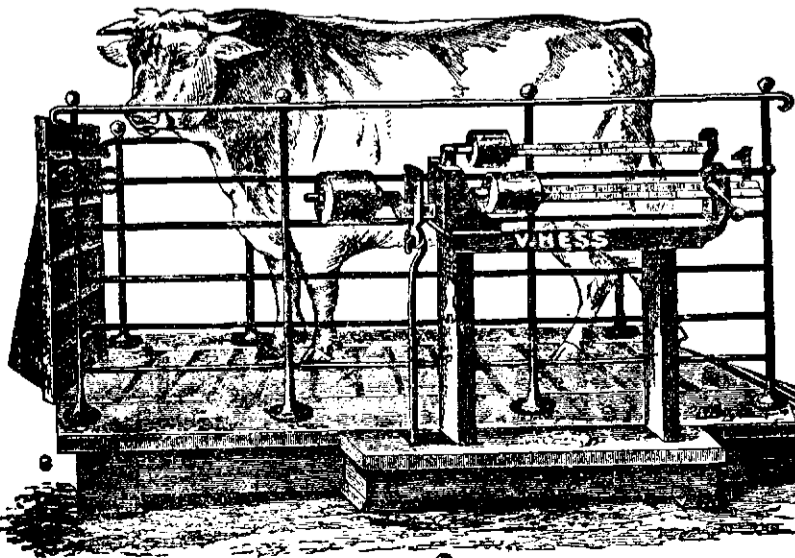
Chiar de aceea dorim să atragem atenția onoraților cetitori asupra fabricii de cântare cu pod din Ardeal a lui **VICTOR HESS** care a expus în expoziția regnicolară din Pécs câteva cântare cu pod pentru a fi folosite. Firmă dispune de multe recomandări dela primele firme și autorități.

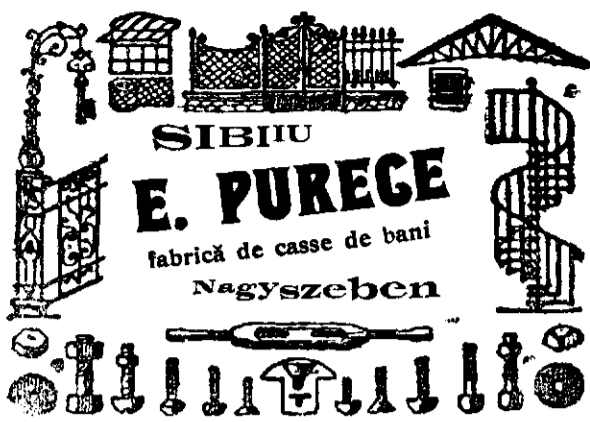
Garanție se dă pentru fiecare cântar.

Reparaturi și schimbări, amănunțat specialității, se execută grabnic.

Referințe dela firme și autorități primul rang, stau la dispoziție,

Liste de prețuri gratuit.

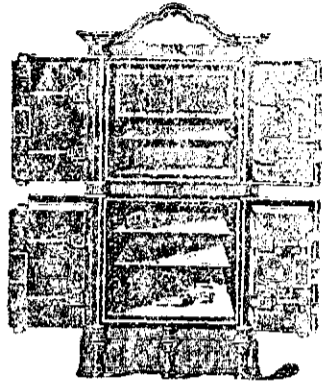

Recomandă fabricațiile sale proprii de

casse de bani

de orice mărime și construite din materialul cel mai bun și mai trainic.

Fabrică: dulapuri panterate, încuietori-safe pentru casse de economii, dulapuri de bani și documente totfelul de articlii ce se țin de bransa asta.

Recomandă de-asemena practicele (mașini)

● cupatoare de fert ●

în toate versiunile dela execuția cea mai simplă până la cea mai elegantă.

Atrage atențiunea on. public din localitate și din împrejurime asupra atelierului său de

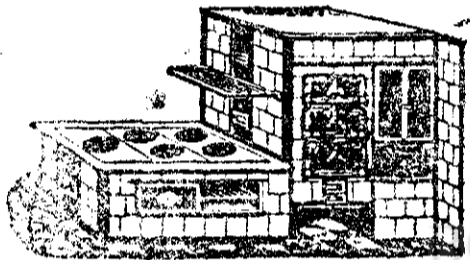
☀ lăcătușerie, și construcție ☀

care-i cel mai mare din tot Sibiuul

și pe care l-am instalat conform cerințelor moderne și l-am înzestrat cu puteri excelente de muncă! Primesc ori-ce-fel de construcții atingătoare de această branșă, precum:

lucrări de la clădiri, portaluri, schele și gratii de fer, îngrădiri de fer la coridoare și balcoane, geamlăcuri, uși de fer, îngrădiri de fer, la mormânturi, cișmele și orice

☀ lucrări de fer și lucrări de bas-relief. ☀

Trimit gratis și franco decluzuni (proiecte de cheltueii) pentru casse de bani, mașini de fert (șparchert) etc.

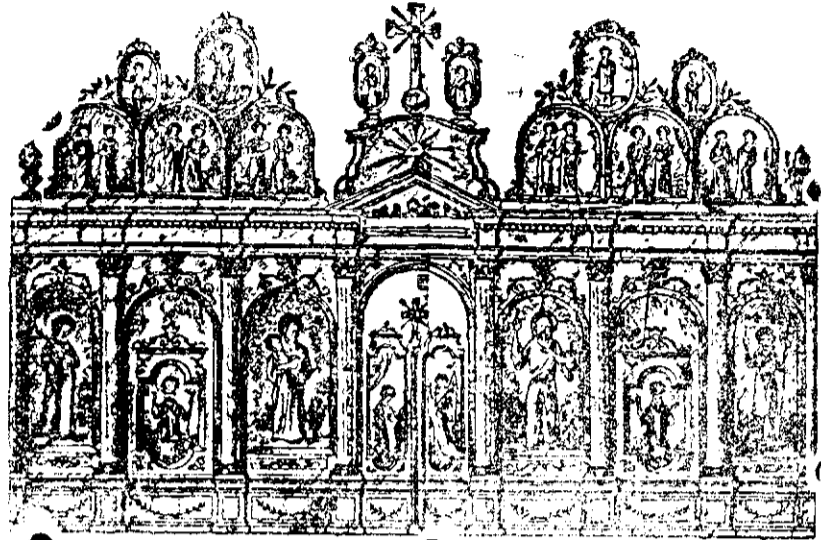
≡ E. Purece ≡

Sibiu, Schmidtgasse 19.

Distins în: Triest, Pécs, Temesvár și Budapesta.

Urmașul lui **Kálmán Ede**

sculptor și edificător de altare.
Király u. 38. **PÉCS.** Perczel u. 35.

Onorați parohi! Am onoare a atrage atențiunea Prea Sfințiilor voastre asupra firmei mele de

sculptură și altare.

Din atelierul meu au eșit tot felul de statui de piatră și lemn precum și de masă de peatră cari precum sunt de estine sunt tot așa fără nici o excepție. Construesc altare în toate stilurile, dela cel mai simplu până la cel mai complicat. Mai multe sute de scrisori de recunoștință adevereșe că nenumărate statui, altare și montare de biserici făcute de mine, fotografiile cărora stau la dizpoziția oricui, toate au satisfăcut deplin pe cei cari le-au comandat. Primesc reparaturi și tot felul de renovări în branșa aceasta. Recom. On. parohi: Urmașul lui Jiratko A. **Kálmán Ede**, sculptor și edif. de altare

Am onoare a aduce la cunoștința prea st. public, că

mi-am amplificat magazia de pantofărie

≡ cu o secție separată de ≡

prețuri mijlocii și ieftine

ajungând astfel în poziția plăcută să pot satisface

orice pretenții dela cele mai simple până la cele mai gingașe

≡ Pentru sezonul de toamnă mi-au sosit deja ≡

toți articlii cei mai noi și-i recomand a-

Specialități de ghete „Kobrák”

se găsesc în magazina mea bogat asortată întotdeauna.

Cu deosebită stimă:

LÁNYI MARCELL
ARAD, Aczél Péter utca 1 sz.